

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΤΟΥ ΕΜΠ

Καταστρέφεται η πολιτιστική και αρχιτεκτονική κληρονομιά

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΒΑΣΩ ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΟΥ

Τη ραγδαία καταστροφή της πολιτιστικής και αρχιτεκτονικής κληρονομιάς μας επισημαίνει η Απόφαση της Γενικής Συνέλευσης της Σχολής Αρχιτεκτόνων του ΕΜΠ της 11.2.2004, στην οποία τονίζεται ότι κακοποιούνται έργα Ελλήνων Αρχιτεκτόνων και ιδιαίτερα του κορυφαίου Έλληνα Αρχιτέκτονα Άρη Κωνσταντινίδη, ζήτημα για το οποίο διαμαρτυρήθηκε εγγράφως και η Βαυαρική Ακαδημία Καλών Τεχνών, αλλά και του Πάτροκλου Καραντινού, ενώ πολλά από τα «Ξενία», που είναι έργα γνωστών Αρχιτεκτόνων και έχουν διεθνώς χαρακτηριστεί ως εξέχοντα έργα της μεταπολεμικής ελληνικής αρχιτεκτονικής, καταστρέφονται, όπως και σχολικά κτίρια του Μεσοπολέμου.

Επιπλέον, κατεδαφίστηκαν τα κτίρια της «ΗΒΗ» στο Μαρούσι και του «ΦΙΞ» στη Λ. Συγγρού, που αποτελούσαν αξιόλογα δείγματα βιομηχανικών κτιρίων. Και η καταστροφή συνεχίζεται με γρήγορους ρυθμούς, παρά τις κατ' επανάληψιν εκφρασμένες αντιρρήσεις και επισημάνσεις της Σχολής.

Η Γενική Συνέλευση της Σχολής Αρχιτεκτόνων του ΕΜΠ, αφού εκφράζει τη ζωνή αποδοκιμασία της για τις συντελούμενες κακοποιήσεις αρχιτεκτονικών και πολιτιστικών μνημείων, τονίζει ότι η πολιτεία πρέπει να προχωρήσει αμέσως στο χαρακτηρισμό των σημαντικών αυτών κτιρίων ως διατηρητέων και να μεριμνήσει για τη συντήρηση και την αποκατάστασή τους.

Όλες οι προγραμματισμένες για το επόμενο διάστημα εκδηλώσεις, τις οποίες οργανώνει ή συμμετέχει στην οργάνωσή τους το ΤΕΕ, παρουσιάζονται στη συνέχεια με τρόπο συνοπτικό. Εφόσον δεν γίνεται ειδική αναφορά, η συμμετοχή στις εκδηλώσεις είναι ελεύθερη.

✓ 30 Μαρτίου 2004 – Αθήνα

Εκδήλωση: Ημερίδα για τους Ευρωκώδικες.
Χώρος: ΕΒΕΑ (Ακαδημίας 7 - 6ος όροφος).
Ώρα Έναρξης: 9 π.μ.
Οργάνωση: ΥΠΕΧΩΔΕ - ΤΕΕ - ΕΛΟΤ.
Πληροφορίες: Τμήμα Επιστημονικού & Αναπτυξιακού Έργου. Τηλ.: 210-3291252-4

✓ 22 Απριλίου 2004 – Αθήνα

Ημερίδα: Αεροδρόμιο Ελληνικού - Μητροπολιτική Ζώνη Πρασίνου.
Χώρος: ΕΒΕΑ (Ακαδημίας 7 - 6ος όροφος)
Οργάνωση: ΤΕΕ
Πληροφορίες: Γραφείο Περιβάλλοντος, Τηλ.: 210-3291508, 3291442.

✓ 6-7 Μαΐου 2004 – Πρέβεζα

Διήμερο: «Ιονία Οδός (Δυτικός Άξονας) εξελίξεις - προοπτικές».
Οργάνωση: ΤΕΕ
Πληροφορίες: Τμήμα Επιστημονικού & Αναπτυξιακού Έργου, Τηλ.: 210-3291252-4 κ. Δ. Κανέλλου

✓ 18 Μαΐου 2004 – Αθήνα

Ημερίδα: «Παράνομες Μεταποιητικές Δραστηριότητες μέσα στον αστικό ιστό». Εισηγήσεις μέχρι 22 Μαρτίου.
Χώρος: ΕΒΕΑ (Ακαδημίας 7 - 6ος όροφος)
Οργάνωση: ΤΕΕ
Πληροφορίες: Γραφείο Περιβάλλοντος (Τηλ.: 210-3291508, 3291442)

✓ 20-21 Μαΐου 2004 – Αθήνα

Διήμερο: Θέματα πολεοδομικών εφαρμογών. Σχολιασμός διατάξεων Ν. 3212/31/12/03 για τις άδειες δόμησης, πολεοδομικές & άλλες διατάξεις θεμάτων αρμοδιότητας ΥΠΕΧΩΔΕ.
Χώρος: ΕΒΕΑ (Ακαδημίας 7 - 6ος όροφος)
Οργάνωση: ΤΕΕ
Πληροφορίες: Γραφείο ΓΟΚ & Πολεοδομικών Εφαρμογών, Τηλ.: 210-3291263-65.

✓ 22-27 Μαΐου 2004 – Αθήνα

Συνέδριο: Ετήσια Γενική συνέλευση και Εβδομάδα Εργασίας της Διεθνούς Ένωσης των Τοπογράφων FIG.
 Στα πλαίσια της εκδήλωσης θα πραγματοποιηθεί Έκθεση με το αντικείμενο του τοπογράφου και συμμετοχή εταιρειών και φορέων διεθνών και ελληνικών ενδιαφερόντων.
Οργάνωση: ΤΕΕ - ΠΣΔΑΤΜ
Χώρος: Ξενοδοχείο Intercontinental
Πληροφορίες: Γραφείο Διεθνών Σχέσεων Σ. Ταχμιντζόγλου Τηλ.: 3235.779
 Erasmus - Τηλ.: 210-7257693 fax: 210-7257532

✓ Νοέμβριος 2004 – Βόλος

Συνέδριο: 2ο Πανελλήνιο Οδοποιίας
Πληροφορίες: Γραμματεία Συνεδρίου (Τηλ. 210 3235779 και 210 3291200)

✓ 3-6 Φεβρουαρίου 2005 – Αθήνα

Διεθνής Έκθεση: HELECO '05 – Διεθνής Έκθεση και Συνέδριο για την Τεχνολογία Περιβάλλοντος.
Χώρος: Εκθεσιακό Κέντρο HELEXPO, Μαρούσι.
Οργάνωση: ΤΕΕ
Πληροφορίες: Κ/Ε ERASMUS – HELEXPO, Κολοφώντος 1 & Ευριδίκης 18, Καισαριανή, Τηλ. 210-7257693, Fax 210-7257532

Η Σχολή Αρχιτεκτόνων του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου έλαβε γνώση των καταγγελιών τόσο καθηγητών της, όσο και του Συλλόγου Αρχιτεκτόνων Διπλωματούχων Ανωτάτων Σχολών-Πανελλήνιας Ένωσης Αρχιτεκτόνων (ΣΑΔΑΣ-ΠΕΑ), όπως επίσης και της έγγραφης διαμαρτυρίας της Βαυαρικής Ακαδημίας Καλών Τεχνών (Bayerische Akademie der Schönen Künste), σχετικά με την ανεπίτρεπτη κακοποίηση των έργων ενός από τους κορυφαίους Έλληνες αρχιτέκτονες, του **Άρη Κωνσταντινίδη**.

Ήδη η Σχολή Αρχιτεκτόνων του ΕΜΠ, διά του Προέδρου της Αν. Καθηγητή **Γ. Γεράκη**, απέστειλε στις 20.1.2004 έγγραφο προς τον Υπουργό Πολιτισμού, με το οποίο δηλώνει ότι συντάσσεται με τις θέσεις του ΣΑΔΑΣ-ΠΕΑ σχετικά με το Αρχαιολογικό Μουσείο Ιωαννίνων (1965-1966), κορυφαίο έργο του Άρη Κωνσταντινίδη, και ζητά να σταματήσει αμέσως η καταστροφή του.

Δυστυχώς, όμως, η καταστροφή δεν περιορίζεται στο Μουσείο αυτό, αλλά και σε πολλά άλλα έργα του Άρη Κωνσταντινίδη, που έχουν προβληθεί στο εξωτερικό, αλλά και στο Μουσείο Θεσσαλονίκης, έργο του **Πάτροκλου Καραντινού** και ακόμη σε πολλά από τα ξενοδοχεία «Ξενία», τα οποία έχουν διεθνώς χαρακτηριστεί ως εξέχοντα έργα της μεταπολεμικής ελληνικής αρχιτεκτονικής, που εκφράζουν μια εναλλακτική αντίληψη για έναν τουρισμό ποιότητας, στα μέτρα του ανθρώπου, αλλά και του φυσικού περιβάλλοντος και παράλληλα είναι έργα μιας αρχιτεκτονικής η οποία σέβεται το υλικό, το τοπίο, το χρήστη.

Η Σχολή Αρχιτεκτόνων, στην προσπάθειά της να προστατεύσει την αρχιτεκτονική μας κληρονομιά, συγκρότησε Επιτροπή αποτελούμενη από τον Καθηγητή **Γ. Μ. Σαρηγιάννη** και τους Αναπληρωτές Καθηγητές **Αναστάσιο Παπαϊωάννου** και **Αργύρη Ρόκα**, η οποία επιφορτίστηκε να εξετάσει το θέμα της προστασίας της σύγχρονης αρχιτεκτονικής μας κληρονομιάς στο σύνολό της και συνέταξε σχετική έκθεση.

Η Σχολή Αρχιτεκτόνων δεν μπορεί να μείνει αδιάφορη στη ραγδαία καταστροφή της πολιτιστικής και αρχιτεκτονικής κληρονομιάς μας και εκφράζει τη ζωήρη της αποδοκιμασία για τις συντελούμενες κακοποιήσεις αρχιτεκτονικών και πολιτιστικών μνημείων. Θεωρεί ότι η πολιτεία πρέπει να προχωρήσει αμέσως στο χαρακτηρισμό των σημαντικών αυτών κτιρίων ως διατηρητέων και να μεριμνήσει για τη συντήρησή και την αποκατάστασή τους. Καλεί όλους τους φορείς αλλά και τους ενεργούς πολίτες

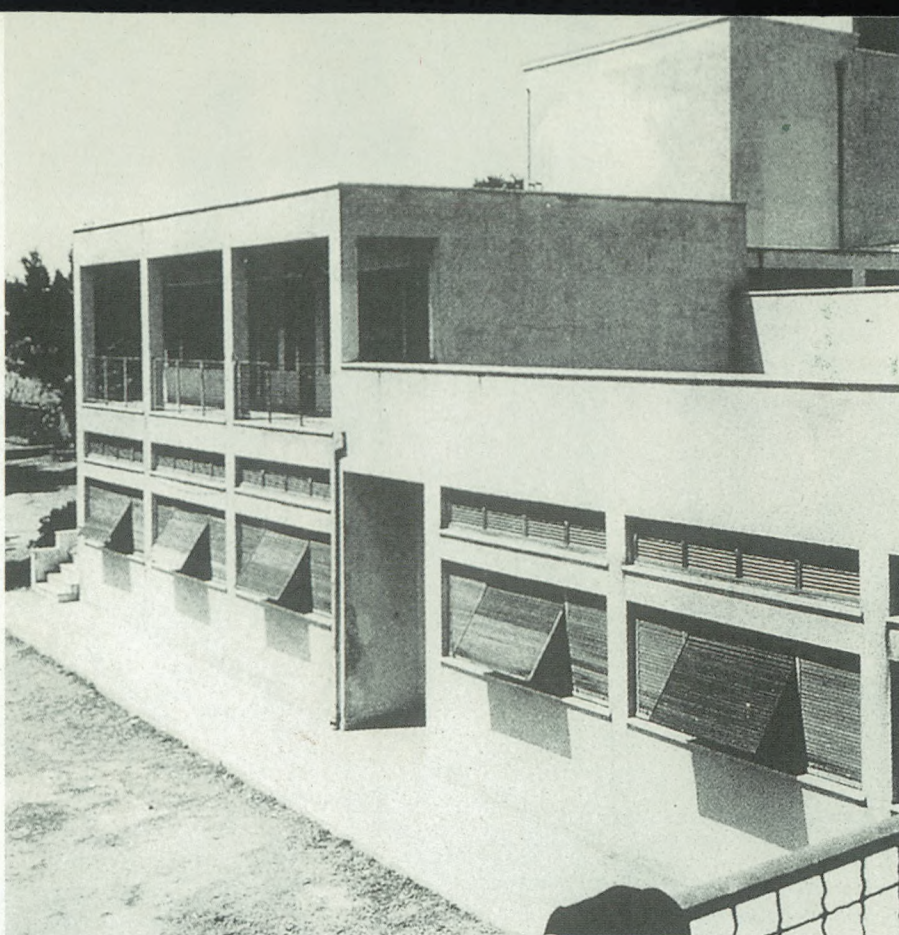
της χώρας, να συνενώσουν τις δυνάμεις τους για την προστασία, την προβολή και την ένταξή τους στο ζωντανό πολιτιστικό γίγνεσθαι.

Καλεί, τέλος, το ΥΠ.ΠΟ. και το ΥΠΕΧΩΔΕ να μεταβάλουν πολιτική, τακτική και στόχους

Κακοποιούνται τα έργα του κορυφαίου Έλληνα Αρχιτέκτονα Άρη Κωνσταντινίδη και όχι μόνον

στα ζητήματα αυτά, να σταθούν στο απαιτούμενο ύψος και να αποδέχονται στο εξής και τις επιστημονικά ελεύθερα εκφραζόμενες θέσεις των αρμοδίων υπηρεσιών τους, αντί να τις πιέζουν για «κατά παραγγελία απόψεις».

Η Σχολή Αρχιτεκτόνων του ΕΜΠ είναι πρόθυμη να συνδράμει ουσιαστικά με το δυναμικό της, σε κάθε ενέργεια για τις επιστημονικώς άρτιες επεμβάσεις στα Μουσεία Ιωαννίνων και Αρχαιολογικό Αθηνών, αλλά και σε κάθε περίπτωση προστασίας και αποκατάστασης αξιόλογων αρχιτεκτονικών έργων και συνόλων.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΤΟΥ ΕΜΠ

Η Επιτροπή, που συγκροτήθηκε από τη Σχολή Αρχιτεκτόνων του ΕΜΠ, αποτελούμενη από τον Καθηγητή **Γ. Μ. Σαρηγιάννη** και τους Αναπληρωτές Καθηγητές **Αναστάσιο Παπαϊωάννου** και **Αργύρη Ρόκα**, αφού εξέτασε το θέμα της προστασίας της σύγχρονης αρχιτεκτονικής μας κληρονομιάς στο σύνολό της, συνέταξε έκθεση, στην οποία υπογραμμίζονται τα ακόλουθα:

✓ Πολλά από τα έργα της σύγχρονης Αρχιτεκτονικής εμπλέκονται στα κυκλώματα της οικοδομικής κερδοσκοπίας και ως εκ τούτου ευρίσκονται στο στόχαστρο ιδιωτικών συμφερόντων, τα οποία με διάφορες μεθοδεύσεις συχνά επιτυγχάνουν την κατεδάφισή τους και την ανέγερση «κερδοφόρων» οικοδομημάτων. Έτσι, για παράδειγμα, κατεδαφίστηκε το εργοστάσιο «ΗΒΗ» στο Μαρούσι (έργο του **Θ. Παπαγιάννη**), με αρχιτεκτονική γνωμάτευση του... Δημάρχου Αμαρουσίου που το έκρινε «μη αξιόλογο» και στη θέση του οικοδομήθηκε μεγαθήριο του γνωστού επιχειρηματία **Μπάμπε Βωβού**.

✓ Άλλα κτίρια κατεδαφίζονται από το ίδιο το ελληνικό Δημόσιο ή τις θυγατρικές του εταιρείες, με απαράδεκτες αιτιολογίες «επιχειρηματικότητας», όπως το κτίριο του «ΦΙΞ» στη Λ. Συγγρού, έργο του **Τ. Ζενέτου**, για το οποίο είχε έ-

ντονα κινητοποιηθεί η Σχολή μας, δυστυχώς χωρίς αποτέλεσμα, έχοντας αντίπαλους τον τότε Υπουργό Χωροταξίας και την πανίσχυρη Αττικό Μετρό ΑΕ, με συμμάχους τους το ΥΠΠΟ αλλά και όλη την Κυβέρνηση.

✓ Σε άλλες περιπτώσεις εμπλέκονται οι δημόσιες επιχειρήσεις οι οποίες έχουν συγκροτηθεί ως ΝΠΙΔ νομοτύπως μεν για διαδικαστικούς λόγους, αλλά που λειτουργούν ως εταιρείες κατ'ουσίαν ιδιωτικού συμφέροντος. Είναι γνωστό ότι η νομιμότητα τέτοιων εταιρειών αμφισβητείται και Συνταγματικά, πλην όμως ως τώρα δρουν ανεξέλεγκτα με σαφή στόχο τη σκανδαλώδη κερδοφορία ιδιωτικών συμφερόντων. Στην κατηγορία αυτή κορυφαίο παράδειγμα αποτελεί η «Ελληνικά Τουριστικά Ακίνητα Α.Ε.», στη δικαιοδοσία της οποίας έχει περιέλθει η περιουσία του Ελληνικού Οργανισμού Τουρισμού, η οποία εκποιεί και κακοποιεί τόσο δασικές εκτάσεις, παραλίες, τοποθεσίες ιδιαίτερου φυσικού κάλλους, όσο και κτίρια. Στην περίπτωση αυτή ανήκουν τα ξενοδοχεία «Ξενία» του ΕΟΤ που κτίστηκαν στη δεκαετία του '60, έργα όλα γνωστών αρχιτεκτόνων.

✓ Στη χώρα μας υπάρχουν ιδιαίτερα σημαντικά έργα αρχιτεκτονικής, διεθνώς αναγνωρισμένα ως αναπόσπαστα κομμάτια της παγκόσμιας μοντέρνας αρχιτεκτονικής κληρονομιάς,

που όμως δεν τυγχάνουν της προστασίας και του σεβασμού που τους αρμόζει. Πιθανόν αυτό να οφείλεται σε κάποια τάση απαξίωσης του παρελθόντος, εν ονόματι της «ανάπτυξης» και του «εκσυγχρονισμού», από ορισμένους οι οποίοι κατέχουν αποφασιστικές θέσεις στο ελληνικό Δημόσιο. Θα πρέπει να αναγνωρισθεί πάντως ότι από το επιστημονικό δυναμικό τόσο του ΥΠΕΧΩΔΕ όσο και του ΥΠΠΟ, οι θέσεις που διατυπώνονται είναι εν γένει σωστές, παρά τις πιέσεις που δέχονται από τις εκάστοτε πολιτικές ηγεσίες των Υπουργείων αυτών. Είναι γνωστό άλλωστε, ότι οι αποφάσεις κατεδάφισης ή μη προστασίας μνημείων λαμβάνονται συχνά σε αντίθεση με την γνώμη της αρμόδιας υπηρεσίας, αλλά και το γεγονός ότι σήμερα ασκούνται ισχυρές πιέσεις από την πολιτική ηγεσία ώστε να υπάρχει η «σύμφωνη γνώμη» των αρμοδίων υπηρεσιών, πράγμα που δεν προμηνύει τίποτα θετικό για καμιά δημοκρατική και επιστημονικά αδιάβλητη διαδικασία.

✓ Σημειώνεται ακόμη, ότι σε περιπτώσεις που δεν υποκύπτουν οι αρμόδιες υπηρεσίες, τότε συχνά γίνεται χρήση γνωματεύσεων μη αρμοδίων υπηρεσιών και αγνοούνται οι νόμιμες υπηρεσίες, όπως έχει συμβεί με το Νέο Μουσείο της Ακρόπολης, για την κατασκευή του οποίου θυσιάζεται ολόκληρη ελληνιστική και βυζαντινή συνοικία των Αθηνών, με διαδι-

κασίες τις οποίες έχει απορρίψει το Συμβούλιο της Επικρατείας ως μη νόμιμες.

✓ Στη χώρα μας, έχουν καταστραφεί χωρίς αιδώ, φυσικά τοπία, ιστορικοί τόποι, παραδοσιακοί οικισμοί, οικιστικά σύνολα και αξιόλογα κτίρια. Σημαντικές πόλεις και οικισμοί μένουν χωρίς προστασία και αρκούμαστε να χαρακτηρίζουμε ως διατηρητέα ελάχιστα κτίρια (και αυτά με πολύ κόπο και μετά από πολύχρονους αγώνες). Αλλ' ακόμη και κτίρια χαρακτηρισμένα ως διατηρητέα, καταστρέφονται είτε με την πλήρη αλλοίωση του εσωτερικού τους και τη «διάσωση» μόνο της επιδερμίδας της όψης, είτε συχνά κατεδαφίζονται «τυχαία» ή και απροκάλυπτα, χωρίς να έχει ζητηθεί ως τώρα καμία ευθύνη. Τα παραδείγματα είναι πολλά και καλύπτουν ευρύ φάσμα κτιρίων και συνόλων με ιστορική ή και αρχιτεκτονική αξία, που περιλαμβάνει βεβαίως και αξιόλογα κτίρια της νεότερης αρχιτεκτονικής. (Για παράδειγμα τα σχολικά κτίρια του Μεσοπολέμου, τα ξενοδοχεία «Ξενία», το εργοστάσιο ΦΙΞ ή το σχολείο στα Πευκάκια και οι διαμορφώσεις στην Ακρόπολη και στου Φιλοπάππου, έργα του **Δ. Πικιώνη**, που φθείρονται χωρίς καμία φροντίδα για τη συντήρησή τους).

✓ Μετά τις παραπάνω διαπιστώσεις, η πρόταση που κατ'ελάχιστον μπορεί να διατυπωθεί από τη Σχολή Αρχιτεκτόνων, έχει ως εξής:

Σε όλα τα θέματα περιβάλλοντος, πολεοδομίας, αρχιτεκτονικής και πολιτιστικής κληρονομιάς, το ελληνικό δημόσιο, οι θυγατρικές επιχειρήσεις του, οι νόμιμες κυβερνήσεις και τα υπουργεία, θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις επιστημονικές εισηγήσεις των αρμοδίων υπηρεσιών, επιτροπών και οργάνων, αλλά και των έγκυρων οργανισμών και ιδρυμάτων της χώρας – ΣΑΔΑΣ-ΠΕΑ, ΤΕΕ, Σχολές και Τμήματα Αρχιτεκτόνων.

Πρέπει επειγόντως να προωθηθεί η θεσμική κατοχύρωση της προστασίας της νεότερης αρχιτεκτονικής και του συνολικού έργου Ελλήνων αρχιτεκτόνων, ώστε να προστατεύεται, να διατηρείται και να προβάλλεται ως ζωντανό τμήμα του σύγχρονου πολιτισμού (κατά το πρότυπο εθνικών και διεθνών νομοθεσιών και ανάλογων οργανώσεων).

Το έγγραφο της Βαυαρικής Ακαδημίας Καλών Τεχνών

Έκκληση για τη διάσωση των Ξενοδοχείων

«Ξενία», ως κτίσματα του Άρη Κωνσταντινίδη απηύθυνε εγγράφως στις 17.11. 2003 η Βαυαρική Ακαδημία Καλών Τεχνών προς το Σύλλογο Ελλήνων Αρχιτεκτόνων. Στο έγγραφο, που υπογράφει ο Διευθυντής του Τμήματος Καλών Τεχνών, Καθηγητής Δρ. Μηχ. **Helmut Gebhard**, τονίζεται ότι:

«Η Ακαδημία έλαβε γνώση ότι πολλά από τα ξενοδοχεία που κατασκευάστηκαν στην εποχή του '50 και του '60 από τον Ελληνικό Οργανισμό Τουρισμού (ΕΟΤ) στην Ελλάδα δεν είναι πλέον σε λειτουργία, παρουσιάζουν ζημιές και επρόκειτο να κατεδαφιστούν. Ανάμεσα στα αναφερόμενα ακίνητα υπάρχουν και εγκαταστάσεις, οι οποίες είχαν σχεδιαστεί και κατασκευαστεί από τον πλέον καταξιωμένο Έλληνα Αρχιτέκτονα Άρη Κωνσταντινίδη, ο οποίος απεβίωσε πριν δέκα χρόνια και κατασκεύασε ξενοδοχεία "Ξενία", όπως και ξενοδοχεία στη Λάρισα, Ηγουμενίτσα, Μύκονο, Καλαμπάκα, Παλιούρι, Επίδαυρο, Ηράκλειο, Πόρο και Ολυμπία.

Απ' ό,τι γνωρίζουμε τα κτίσματα αυτά δεν έχουν κριθεί ως διατηρητέα και για το λόγο αυτό υπάρχει κίνδυνος κατεδάφισής τους. Επειδή τα αναφερόμενα κτίσματα θα πρέπει, λόγω της υψηλής τους αρχιτεκτονικής ποιότητας και της μοναδικής τους σχέσης με το περιβάλλον, να κριθούν ως διατηρητέα, παρακαλούμε τους υπευθύνους να λάβουν τα απαραίτητα μέτρα.

Κατά την άποψη της Ακαδημίας Καλών Τεχνών, τα κτίσματα αυτά ανήκουν στην πολιτιστική κληρονομιά της σύγχρονης ελληνικής και ευρωπαϊκής αρχιτεκτονικής του 20ού αιώνα.

Ο Άρης Κωνσταντινίδης, που γεννήθηκε το 1913 και ο οποίος ήταν ένας από τους σπουδαιότερους αρχιτέκτονες της περιόδου αυτής, σπούδασε από το 1931 ως και το 1936 αρχιτεκτονική στην Τεχνική Ανωτάτη Σχολή του Μονάχου και από το 1985 ως και το θάνατό του υπήρξε ενεργό μέλος της Βαυαρικής Ακαδημίας Καλών Τεχνών. Το γεγονός αυτό ενισχύει την επιθυμία μας να προβούμε στην παρούσα έκκληση».

ΑΔΙΑΤΑΡΑΚΤΗ

χωρίς ρύπους και σκόνη

διαμαντοκοπή, ειδικές κοπές

Τηλ.: 2109951641-3

X. ΚΟΚΚΙΝΟΣ

ΔΙΠΛΩΜ. ΠΟΛ. ΜΗΧ. Ε.Μ.Π.

Διάλογος για το παρόν και το μέλλον του έργου

Κοινή πεποίθηση τόσο του ΤΕΕ όσο και των άμεσα ή έμμεσα εμπλεκόμενων επιστημονικών φορέων, της «Κτηματολόγιο Α.Ε.» ως φορέα υλοποίησης του έργου αλλά και των εκπροσώπων των κομμάτων και ευρύτερα της κοινής γνώμης αποτελεί ότι η σύνταξη του Εθνικού Κτηματολογίου, είναι ένα αναγκαίο μεγάλο εθνικό έργο, που πρέπει να ολοκληρωθεί χωρίς χρονοτριβή και εκπτώσεις στο αναπτυξιακό περιεχόμενό του.

Για το λόγο αυτό οι ραγδαίες εξελίξεις στην πορεία του Προγράμματος κινητοποίησαν τον τεχνικό κόσμο, ενώ με πρωτοβουλία του ΤΕΕ συστάθηκε πρόσφατα Διεπιστημονική Επιτροπή Κτηματολογίου ΤΕΕ, με αντιπροσωπευτική σύνθεση επιστημονικών φορέων (ΤΕΕ - Δικηγορικός Σύλλογος Αθηνών - ΓΕΩΤΕΕ), υπηρεσιακών παραγόντων, πανεπιστημιακών και παραγωγών του έργου. Κύριος στόχος της Επιτροπής να συμβάλει στην κατάρτιση ενός «Νέου Επιχειρησιακού Προγράμματος Σύνταξης και Λειτουργίας του Εθνικού Κτηματολογίου».

Το «Ενημερωτικό Δελτίο του ΤΕΕ», στην προσπάθειά του να φωτίσει όλες τις πλευρές των προβλημάτων, αλλά και όλες τις απόψεις επί του σημαντικού αυτού θέματος, άνοιξε το

διάλογο, παρουσιάζοντας σε δύο προηγούμενα τεύχη του, τόσο τις παρεμβάσεις του ΤΕΕ και των επιστημονικών φορέων, όσο και τις θέσεις των εκπροσώπων των πολιτικών κομμάτων.

Υπενθυμίζουμε, ότι ύστερα από τις τελευταίες εξελίξεις (τη συμφωνία της Προέδρου της «Κτηματολόγιο Α.Ε.» με τη 16η Διεύθυνση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη χρηματοδότηση του Κτηματολογίου, στο πλαίσιο της Κοινωνίας της Πληροφορίας και τη νέα ρύθμιση για το τέλος κτηματογράφησης), το ΤΕΕ σε συνεργασία με τον ΠΣΔΑΤΜ, τον Σύλλογο ΑΤΜ Βορ. Ελλάδας και τον ΣΕΓΕΚ ανέλαβε πρωτοβουλίες στην κατεύθυνση πρόωξης του έργου. Επίσης ο πρόεδρος του ΤΕΕ κ. Γιάννης Αλαβάνος, σε κοινή συνέντευξη Τύπου εκπροσώπων του

ΤΕΕ, ΔΣΑ και ΠΣΔΑΤΑΜ τον περασμένο Νοέμβριο είχε επισημάνει τον κίνδυνο «να οδηγηθούμε στην εγκατάλειψη του Κτηματολογίου, όπως αυτό επιστημονικά και νομικά ορίζεται». Εξάλλου, σε παρέμβασή του στη συζήτηση στη Βουλή για το ίδιο θέμα είχε επισημάνει ότι αντί της ένταξης του Εθνικού Κτηματολογίου στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Περιβάλλοντος, με ποσό των 240 εκατομμυρίων ευρώ, όπως είχαν δεσμευτεί, επέλεξαν να το εντάξουν τελικώς ως «Υποδομή Δεδομένων και Τεχνολογίας Πληροφοριών για ένα Σύγχρονο κτηματολόγιο» και με το ποσό των 110 εκατομμυρίων ευρώ. «Με τον τρόπο αυτό - εξήγησε ο κ. Γ. Αλαβάνος - οι φιλοδοξίες του προγράμματος ολοκληρώνονται με τη μηχανογράφηση της συμβολαιογραφικής απογραφής των ακινήτων, χωρίς ωστόσο, να οδηγούμαστε στη δημιουργία Κτηματολογίου».

Σε έρευνα, εξάλλου, που δημοσιεύτηκε στο τεύχος (2286/8/3/2004.) του «Ενημερωτικού Δελτίου του ΤΕΕ» απάντησαν τα πολιτικά κόμματα και συγκεκριμένα οι: Ροδόλα Ζήση, τ. Υφυπουργός ΠΕΧΩΔΕ από το ΠΑΣΟΚ, Νίκος Λέγκας, Βουλευτής της Ν.Δ., Σπύρος Στριφτάρης, μέλος του Πολιτικού Γραφείου της Κεντρικής Επιτροπής του ΚΚΕ, Ασημίνα Ξηροτύρη, Βουλευτής του ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΥ, Εμμανουήλ Μπακόπουλος, Ευρωβουλευτής του ΔΗΚΚΙ. Από τις τοποθετήσεις όλων των εκπροσώπων των κομμάτων και παρά τις επιμέρους διαφορετικές εκτιμήσεις, προέκυψαν οι εξής κοινές διαπιστώσεις: Η επισήμανση των προβλημάτων και των δυσκολιών. Η ανάγκη συνέχισης και ολοκλήρωσής του, ως έργο πνοής, προς όφελος του δημόσιου συμφέροντος και του κοινωνικού συνόλου. Η αξιοποίηση της αποκτηθείσας εμπειρίας. Η επιδίωξη να διαμορφώνονται ευρύτερες συναίνεσεις σε πολιτικό, επιστημονικό και κοινωνικό επίπεδο. Η ουσιαστική συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων συντελεστών στη διαμόρφωση των αποφάσεων και στην πορεία του έργου.

Το «Ενημερωτικό Δελτίο ΤΕΕ» συνεχίζοντας τον διάλογο δημοσιεύει τις απόψεις, τις ενέργειες και τις δράσεις για το παρόν και το μέλλον του έργου, όπως τις παρουσιάζει η κ. Γεωργία Λάλη, πρόεδρος και διευθύνουσα σύμβουλος της «Κτηματολόγιο Α.Ε.».

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
Περιβάλλοντος και Πολιτισμού

Συμβούλιο Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς

Αθήνα, 10 Νοεμβρίου 2010
Αρ. Πρωτ. 84/ΕΕ - 84/ΣΑΚ

Γραμματεία
Κεντρικού Συμβουλίου Νεωτέρων Μνημείων
Καρύτση 10
Αθήνα

Σας παρακαλούμε να μας χορηγήσετε αντίγραφο των πλήρων πρακτικών που αφορούν το ξενοδοχειακό συγκρότημα Μον Παρνές (συνεδρίαση 4.4.2007), πρακτικά τα οποία ζητήσαμε και δεν λάβαμε μέχρι σήμερα (βλ. επισυναπτόμενη επιστολή) καθώς και αντίγραφο των πλήρων πρακτικών της πρόσφατης συζήτησης (2010) του ΚΣΝΜ για το εν λόγω ξενοδοχειακό συγκρότημα.

Με εκτίμηση

Ειρήνη Γρατσία

Υπεύθυνη Προγραμμάτων
Συμβουλίου Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

για την Προστασία του Περιβάλλοντος
και της Πολιτιστικής Κληρονομιάς

Τριπόδων 28, 105 58 Πλάκα, Αθήνα
Τηλ. 210 3225 245, Φαξ 210 3225 240
e-mail: elet@ellinikietairia.gr • www.ellinikietairia.gr

Αθήνα, 5 Απριλίου 2007
Αρ. Πρωτ. 411/ΕΕ - 42/ΣΑΚ

Γραμματεία
Κεντρικού Συμβουλίου Νεωτέρων Μνημείων
Καρύτση 10
Αθήνα

Σας παρακαλούμε, όπως μας χορηγήσετε αντίγραφο των πλήρων πρακτικών που αφορούν το διατηρητέο κτήριο επί της οδού Αγ. Ανδρέα 65 και Αγ. Νικολάου στην Πάτρα (πρώην ιδ. Τζίνη) και το ξενοδοχειακό συγκρότημα Μον Παρνές.

Με εκτίμηση

Ειρήνη Γρατσία

Υπεύθυνη Προγραμμάτων
Συμβουλίου Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

για την Προστασία του Περιβάλλοντος
και της Πολιτιστικής Κληρονομιάς

Τριπόδων 28, 105 58 Πλάκα, Αθήνα

Τηλ. 210 3225 245, Φαξ 210 3225 240

e-mail: elet@ellinikietairia.gr • www.ellinikietairia.gr

Κεντρικό Συμβούλιο Νεωτέρων Μνημείων
Υπουργείο Πολιτισμού
Μπουμπουλίνας 20-22
Αθήνα

Αθήνα, 2 Απριλίου 2007

Αρ. Πρωτ. 3915. /ΕΕ-35/ΣΑΚ

4/4/07
Μ. ΤΕΤΑΡΤΗ
ΕΞΕΤΑΣΤΗ
670 ΚΩΜΝ

ΘΕΜΑ: Ξενοδοχειακό συγκρότημα MONT PARNES Α.Ε.

Σας στέλνουμε εκ νέου την επιστολή του Συμβουλίου Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς της ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ με την οποία εκφράζει τη θέση του υπέρ του χαρακτηρισμού ως διατηρητέου μνημείου του ξενοδοχειακού συγκροτήματος MONT PARNES Α.Ε. προκειμένου να αναγνωσθεί κατά την εξέταση του θέματος τη Μ. Τετάρτη 4 Απριλίου 2007 στο Κεντρικό Συμβούλιο Νεωτέρων Μνημείων.

Σας ευχαριστώ για τη συνεργασία.

Με εκτίμηση

Είρηνη Γρατσία
Υπεύθυνη Προγραμμάτων
Συμβουλίου Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς

ΑΝΑΦΟΡΑ ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ

03 ΑΠΡ 2007 10:20

ΤΟ ΛΟΓΟΤΥΠΟ ΣΑΣ : ELLINIKI ETAIREIA
Ο ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΟΥ FAX ΣΑΣ : 00302103225240

ΑΡΙΘ FAX ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΥ	ΩΡΑ ΕΝΑΡΞΗΣ	ΧΡΟΝΟΣ ΧΡΗΣΗΣ	ΘΕΣΗ ΣΕΛΙΔΕΣ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ
01 2103231312	03 ΑΠΡ 10:19	01'22	ΑΠΣΛ 03	OK

ΓΙΑ ΝΑ ΑΚΥΡΩΣΕΤΕ ΤΗΝ ΑΝΑΦΟΡΑ ,ΠΙΕΣΤΕ 'MENU' #04.
ΚΑΙ ΕΠΙΛΕΞΤΕ ΟΧΙ ΜΕ ΤΟ '+' Ή '-'.
19

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

για την Προστασία του Περιβάλλοντος
και της Πολιτιστικής Κληρονομιάς

Τριπόδων 28, 105 58 Πλάκα, Αθήνα

Τηλ. 210 3225 245, Φαξ 210 3225 240

e-mail: elet@ellinikietairia.gr • www.ellinikietairia.gr

Αθήνα, 23 Μαΐου 2006

Αρ. Πρωτ. 698/ΕΕ

Κεντρικό Συμβούλιο Νεωτέρων Μνημείων
Υπουργείο Πολιτισμού
Μπουμπουλίνας 20-22
Αθήνα

ΘΕΜΑ: Ξενοδοχειακό συγκρότημα MONT PARNES Α.Ε.

Αξιότιμα μέλη του Συμβουλίου

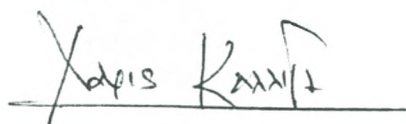
Το Συμβούλιο Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς της ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ για την Προστασία του Περιβάλλοντος και της Πολιτιστικής Κληρονομιάς με αφορμή την εξέταση του θέματος του χαρακτηρισμού ή μη ως μνημείου του ξενοδοχειακού συγκροτήματος MONT PARNES Α.Ε., στο Δήμο Αχαρνών, θα ήθελε να θέσει υπόψη σας τα παρακάτω στοιχεία:

Το ξενοδοχείο Μον Παρνές, έργο του καθηγητή, ακαδημαϊκού και γενικού γραμματέα της ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ για την Προστασία του Περιβάλλοντος και της Πολιτιστικής Κληρονομιάς Παύλου Μυλωνά (1972-76) δημιουργήθηκε στις αρχές της δεκαετίας του 1960, είναι διεθνώς γνωστό. Εκφράζει το πνεύμα του μεταπολεμικού μοντερνισμού. Στην αρχιτεκτονική του αξία προστίθεται και η ιστορική αξία, αφού αποτελεί δημιούργημα ενός σημαντικού αρχιτέκτονα σε μια εποχή που η χώρα προσπαθεί να ανασυγκροτηθεί και η τουριστική ανάπτυξη μέσα από ξενοδοχειακά οικοδομήματα παίζει ουσιαστικό ρόλο.

Ο χαρακτηρισμός ως διατηρητέου μνημείου του Μον Παρνές θα συμβάλλει στη γενικότερη προσπάθεια προστασίας της μεταπολεμικής μας αρχιτεκτονικής που καταστρέφεται και αλλοιώνεται ραγδαία. Η κήρυξη ενός τόσο σημαντικού οικοδομήματος αποτελεί την ελάχιστη αναγνώριση του έργου του Παύλου Μυλωνά αλλά και όλων των αρχιτεκτόνων της εποχής του. Επιπλέον, ο χαρακτηρισμός δεν θα επιτρέψει την ανέγερση ενός ογκώδους νέου ξενοδοχειακού συγκροτήματος στην κορυφή της Πάρνηθας που θα επιβαρύνει σημαντικά το φυσικό περιβάλλον.

Ως εκ τούτου ευελπιστούμε ότι θα λάβετε σοβαρά υπόψη τις θέσεις μας και θα αποφασίσετε υπέρ του χαρακτηρισμού ως διατηρητέου μνημείου του Μον Παρνές.

Με εκτίμηση

Χάρις Καλλιγά
Πρόεδρος
Συμβουλίου Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς

Κοινοποίηση

Κυρία Αθηνά Χριστοφίδου
Διευθύντρια Εφορείας Νεωτέρων Μνημείων
Αττικής

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

για την Προστασία του Περιβάλλοντος
και της Πολιτιστικής Κληρονομιάς

Τριπόδων 28, 105 58 Πλάκα, Αθήνα
Τηλ. 210 3225 245, Φαξ 210 3225 240
e-mail: elet@ellinikietairia.gr • www.ellinikietairia.gr

Κεντρικό Συμβούλιο Νεωτέρων Μνημείων
Υπουργείο Πολιτισμού

Αθήνα, 21 Φεβρουαρίου 2006
Αριθ. Πρωτ. 200/ Ε.Ε.

Σας παρακαλώ να μας ενημερώσετε για την εξέταση του θέματος του
ξενοδοχείου Μον Παρνές από το Κεντρικό Συμβούλιο Νεωτέρων Μνημείων
προκειμένου να έχουμε παράσταση στη συνεδρίαση.

Με εκτίμηση

Ειρήνη Γρατσία

Επιστημονική Γραμματέας
Συμβουλίου Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς της ΕΕ

ΣΑΚ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΝΕΩΤΕΡΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

Δ/ΣΗ: Πλ. Καρύτση 10 (1^ο όροφο)
ΤΗΛ. 210-32.31.312 & 210-32.20.816
ΦΑΞ: 210- 32.20.754

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Αρ. Πρωτ.

393

ΣΑΚ.

Ημερομηνία

2.4.07

ΑΘΗΝΑ 2-4-07

ΠΡΟΣ Ελληνική Εταιρεία για την
Προστασία του Περιβάλλοντος
& της Πολιτιστικής Κληρονομιάς
(Σύνοψη και Γραφεία)

ΦΑΞ ΠΑΡΑΛΗΠΤΗ: 210-3225940

ΘΕΜΑ: Χαρακτηρισμός ή/και συντήρηση του ξενοδοχειακού
συμπλοκίου Mount Parnes Α.Ε. στο Διόλ. Αχαρνών
Ν. Αττικής, φορέων ιδιοκτησίας ως εταιρείας
«Ελληνικό Καθίστο Πρόσφυγας Α.Ε.»

Σας πληροφορούμε ότι το Κεντρικό Συμβούλιο Νεωτέρων Μνημείων, θα
συνεδριάσει στις 4.4.07, ημέρα Πέμπτη
και ώρα 16.00 μ.μ. στο Αμφιθέατρο του Υπουργείου Πολιτισμού, στην οδό
Μπουμπουλίνας 20 (όπισθεν Πολυτεχνείου), στην Αθήνα.

Το παραπάνω θέμα, για το οποίο ενδιαφέρεστε, θα συζητηθεί στις 16.15 μ.μ.
περίπου.

Η Γραμματέας του ΚΣΝΜ

Κ. Γιαννού

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ**

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Αρ. Πρωτ

Ημερομηνία

981

18.7.06

Τηλ: 210-8201292-4, 210-8201299

Fax: 210-8201291, 210-8201384

ΠΡΟΣ

κ. Ε. Γρατσία

Ειδοποιητήριο Αυτοψίας

Σας ενημερώνουμε ότι το Κεντρικό Συμβούλιο Νεωτέρων Μνημείων θα πραγματοποιήσει αυτοψία στο ξενοδοχειακό συγκρότημα MONT PARNES Α. Ε. στο Δήμο Αχαρνών Ν. Αττικής φερομένης ιδιοκτησίας της Εταιρείας Ελληνικό Καζίνο Πάρνηθας Α. Ε., η οποία ορίστηκε κατόπιν σχετικής γνωμοδότησης του Συμβουλίου στη Συνεδρίαση 16/24.05.2006. Η αυτοψία θα πραγματοποιηθεί την Πέμπτη, 20-07-06.

Σημείο αναχώρησης: ΥΠΠΟ, Μπουμπουλίνας 20-22**Ωρα αναχώρησης:** 09.00 π.μ

Η Προϊσταμένη
της Γραμματείας ΚΑΣ

κ.α.α.

Έλενα Κουντούρη
Αρχαιολόγος με βαθμό Α'

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
ΝΕΟΤΕΡΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ: Πλ. Καρύτση 10
ΤΗΛ. 210-3231312, 3220816
ΦΑΞ 210-3231312

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ		
Αρ. Πρωτ.	Φ	Ημερομηνία
682	ΣΑΚ	22.5.06

ΦΥΛΛΟ ΦΑΞ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ 22/5/06

ΑΡΙΘ. ΣΕΛΙΔΩΝ: 1

ΠΡΟΣ: Ελληνική Εταιρεία για την
Προστασία του Περιβάλλοντος &
της Πολιτισμικής Κληρονομιάς
(υπόψη της Ειρήνης Γρατσία)

ΦΑΞ ΠΑΡΑΛΗΠΤΗ 210.3225240

ΘΕΜΑ: Χαρακτηρισμός ή μη ως μνημείου του γενοδοχείου
συμμετοχής ΜΟΝΤ ΠΑΡΝΕΣ Α.Ε., στο Δίφο Αχαρνών
Ν. Αττικής, φερόμενος ιδιοκτησίας της Εταιρείας
Ελληνικό Καζίνο Πάρνιδας Α.Ε.

Σας πληροφορούμε ότι το Κεντρικό Συμβούλιο Νεότερων Μνημείων του
Υπουργείου Πολιτισμού, θα συνεδριάσει στις 24-5-2006
Ημέρα ... Τετάρτη και ώρα 17:30 π.μ. στο Αμφιθέατρο του Υπουργείου
Πολιτισμού στην οδό Μπουμπουλίνας 20 (όπισθεν Πολυτεχνείου)

Η Γραμματέας του ΚΣΝΜ

Κ. Δινού

κτίριο είναι αυστηρά συμμετρικό, ένα τετράγωνο με περιμετρική κιονοστοιχία. Οι χώροι των γραφείων είναι άνηρτημένοι από τό κάλυμμα του τετραγώνου, αφήνοντας στο κέντρο ένα επίσης τετράγωνο αίθριο. "Αν στο Χίλτον ή υπόμνηση του Παρθενώνα ήταν υπαινικτική, στην Πρεσβεία ή απομίμηση ενός περιήτερου ναού ήταν πολύ πιό έμφανής. Μέ μιά διαφορά: πολλά άμερικανικά κτίρια εκείνης τής έποχής είχαν τήν ίδια διάταξη, όπως π.χ. ή πρεσβεία Η.Π.Α. στην Ίνδία (Ε. Stone, 1957-59) και τό περίτερο τών Βρυξελλών (διεθνής έκθεση, 1958). "Αρα ό Gropius, αντίθετα μέ τό σκεπτικό τής λύσης πού δημοσιεύτηκε τότε, δέν είχε πρό όφθαλμών τόν Παρθενώνα, αλλά μάλλον τά έργα συναδέλφων του στίς ΗΠΑ. "Η άμερικανική άρχιτεκτονική έπιβαλλόταν έπίσημα στην Έλλάδα κάτω από τό πρόσχημα τής ελληνικότητας, ένώ στην πραγματικότητα δέν έκανε τίποτε άλλο από τό νά προωθεί μιά άναβίωση του κλασικισμού πού υπόφωσκε πίσω από τούς Mies, Stone, Johnson κ.ά. εκείνη τήν περίοδο. Γι' αυτό άλλωστε ό σεβασμός του ελληνικού χαρακτήρα του τόπου δέν πήρε βυζαντινή ή «λαϊκή» μορφή, αλλά κατευθείαν κλασική. Πάλι, γιά νά μήν προκύψουν δυσκολίες στην έρμηνεία, ή Πρεσβεία επενδύθηκε μέ ελληνικό λευκό μάρμαρο και μέ γαλάζια κεραμικά, ένώ πλαισιώθηκε μέ ελληνικά σύμβολα του τόπου - έλιές, κυπαρίσσια, άγριους θάμνους³³³ - σέ ένα χώρο άρχικά προσιτό σέ όλους· έτσι τονιζόταν ή έννοια τής δημοκρατίας.

Στό κείμενο πού συνοδεύει τήν ελληνική δημοσίευση του κτιρίου, αναφέρεται ότι «ή παράδοση του κλασικού πνεύματος, έκφραζόμενη έν τούτοις διά τής ιδέας τής συγχρόνου άρχιτεκτονικής, έσυνεχίσθη διά τής χρησιμοποίησης τής άρχαϊκής μορφής του αίθριου περιβαλλομένου διά τών κίωνων τής κατασκευής ως έπίσης και διά στοάς ή όποια περιτρέπει τό κτίριο. Κατεβλήθη προσπάθεια έν τούτοις όπως άποφευχθή ή στείρα μίμησης τής άρχαϊκής τεχνοτροπίας»³³⁴.

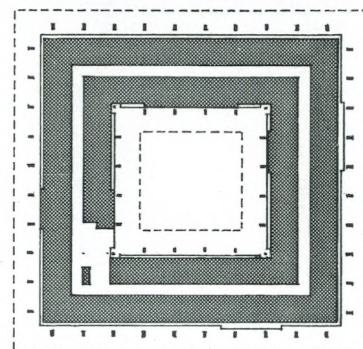
Λιγότερο σημαντική είναι ή επίδραση ενός άλλου συγκροτήματος σχεδιασμένου από σημαντικό Άμερικανό άρχιτέκτονα, του άνατολικού άερολιμένα

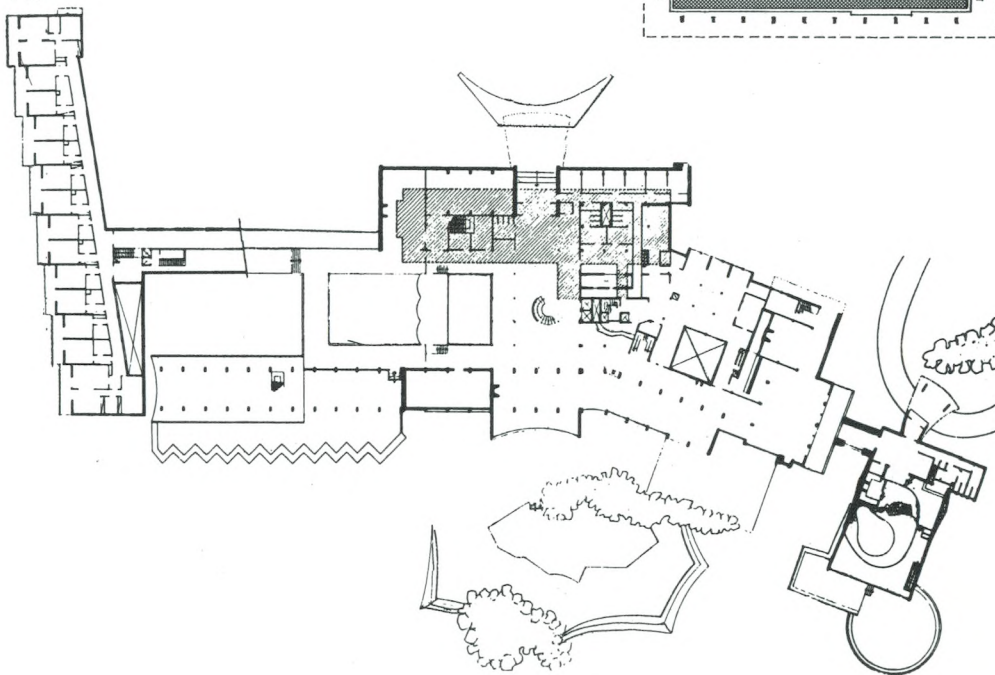
347. W. Gropius, "Αμερικανική Πρεσβεία Άθηνών, γενική άποψη και κάτωψη όρόφου (άνασχεδίαση).

348. Π. Μυλωνάς, ξενοδοχείο «Mont Parnes» (1958-61), κάτωψη στάθμης ύποδοχής.

347 ▶

348

333. "Η παρουσία του Π. Σακελλάριου σάν συμβούλου άρχιτέκτονα του έργου ίσως ήταν ή αίτία τής «έλληνικής» κηποτεχνίας στην Άμερικανική Πρεσβεία.

334. "Αρχιτεκτονική 6/1957, 30. Πρβλ. και γενικότερη παρατήρηση του Fr. Loyer: « Άκόμα και σήμερα, ό Άκαδημαϊσμός κατατρώει τήν ελληνική διάνοξη» (ibid., 798).

Ελληνικού από τον Eero Saarinen³³⁵. Παρόλ' αυτά άξιζει νά παρατεθεί ένα απόσπασμα από τή συνο-
 δευτική έκθεση των προσχεδίων, γιατί δείχνει σε
 ποιό επίπεδο βρισκόταν ή φιλολογία τής ελληνικό-
 ητας τότε: «Τέλος υπήρχε τό έγχείρημα δημιουρ-
 γίας κτιρίου τό όποιο νά δύναται υπερηφάνως νά
 θεωρηθή ως αντιπροσωπευτικόν τής τεχνικής του
 20ού αιώνος, αλλά συγχρόνως και ότι σέβεται και
 άντανακλά τήν ένδοξον παράδοσιν τής 'Ελληνικής
 'Αρχιτεκτονικής [...] 'Η έκ των κίωνων και δοκών
 κατασκευή είναι χαρακτηριστική των αρχαίων μαρ-
 μαρίνων κτιρίων τής 'Ελλάδος [...] 'Ενδεχομένως
 τό μετά πολλαπλών προβόλων γεϊσον (μαρκίζα)
 υπεράνω των γυμνών τοίχων θέλει υπενθυμίσει και
 εις τήν πραγματικότητα έχει επηρεαστεί κάπως
 από τās ώραιās μονάς του 'Αθω»³³⁶.

Μικρότερη επίδραση επίσης είχε τό ξενοδοχείο
 Mont Parnes (1958-61) (εικ. 348) του Παύλου
 Μυλωνά, τό όποιο άρχισε νά σχεδιάζεται ταυτόχρο-
 να μέ τό Χίλτον 'Αθηνών³³⁷. 'Η κριτική πού τότε
 άσκήθηκε έναντίον του δέν άναφερόταν τόσο στο
 ίδιο τό κτίριο σάν αρχιτεκτόνημα, όσο στον προ-
 γραμματισμό του έργου, τή χωροθέτησή του και
 τήν κλίμακά του³³⁸. Όπωςδήποτε ένα από τά
 μεγαλεπίβολα έργα τής περιόδου Κ. Καραμανλή,
 τό ξενοδοχείο αυτό δέν παύει νά είναι ένα
 άξεπέραστο πρότυπο γιά όλα τά ξενοδοχεία πολυ-
 τελείας πού θά χτίζονταν αργότερα στην 'Ελλάδα.
 'Εξωτερικά ή μορφή του και ή γενική σύνθεση των
 όγκων δέν ύπολειπóταν σε τίποτα από αντίστοιχα
 συγκροτήματα τής διεθνούς³³⁹ αρχιτεκτονικής, και
 σε άρκετά σημεία έδειχνε σπιβαρότερο σχέδιο και
 τόλμη σε σύγκριση μέ τό Χίλτον 'Αθηνών. Σχετικά
 τώρα μέ τις έπίμαχες έσωτερικές διαμορφώσεις
 του ξενοδοχείου, καλύτερα νά αφήσουμε νά
 μιλήσει ό κριτικός Δ. Βασιλειάδης, ό όποιος
 ύποστήριξε τό έργο όταν είχε κοπάσει ό πολύς
 θόρυβος³⁴⁰: «Τό δέσιμο του αρχιτέκτονα μέ τή
 μεσαιωνική ελληνική παράδοση, ή πίστη του σ'
 αυτή, ή έμμονή τής έμπνεύσεώς του στο πνεύμα

της, είναι στοιχεία πού μαρτυρούν τήν ύψη τής
 καλλιέργειάς του, τήν ποιότητα τής άνησυχίας του.
 Βέβαια θά ήταν πολύ εύκολότερο νά δοθί μία
 τυπική μοντέρνα αρχιτεκτονική διαμόρφωση στο
 έξωτερικό, θά ήταν άκοπο νά άπλωθούν στο
 έσωτερικό γνωστές σύγχρονες λύσεις διαπάσε-
 ως, διαρθρώσεως και διακοσμήσεως του χώρου. 'Ο
 αρχιτέκτονας θεληματικά κατεύθυνε τή δημιουργία
 του στο δύσκολο δρόμο [...] 'Υδραϊκό σαλόνι,
 μορφές τζακιών, βορειοελλαδιτικό καθιστικό, οι
 φιγοϋρες επάνω στο μπετόν, μεταβυζαντινός τοί-
 χος μέ λεπτεπίλεπτη άρθρωση και διακόσμηση,
 άγιορείτικη αρχιτεκτονική των μεγάλων μοναστη-
 ρίων. 'Η ελληνική συνέχεια στην πολυμορφία της,
 ή ελληνική διάρκεια στην εύρετικότητά της, ή
 νεοελληνική και μεταβυζαντινή παράδοση μετου-
 σιμμένες δημιουργικά, χωνεμένες μέ τόλμη, μέ
 σύνεση, μέ φαντασία, μέ πάθος, άφομοιωμένες μέ
 γνώση»³⁴¹.

6. ΝΕΕΣ ΑΝΑΖΗΤΗΣΕΙΣ

'Επιδράσεις Le Corbusier - Mies van der Rohe.

Τό 1958-59 ίσχυε ακόμα ό μύθος των ιερών
 τεράτων τής αρχιτεκτονικής³⁴². 'Ενα έργο του
 Gropius στην 'Αθήνα θεωρήθηκε απόκτημα πού
 κολάκευε τήν ελληνική αρχιτεκτονική. Τήν εποχή
 εκείνη ήταν ίσως δύσκολο νά ύποψιαστεί κανείς
 τήν επικίνδυνη στεριότητα και τόν άκαδημαϊσμό
 πού κρυβόταν πίσω από τήν επιβλητικότητα του
 Χίλτον 'Αθηνών και τής 'Αμερικανικής Πρεσβείας.
 'Αλλωστε σε όλόκληρο τόν κόσμο ή έπίσημη
 αρχιτεκτονική έτεινε προς τήν ίδια κατεύθυνση.
 'Όσο γιά τό Le Corbusier, τό ίνδαλμα των νέων
 'Ελλήνων αρχιτεκτόνων προπολεμικά και στη δεκα-
 ετία του '60, τόν θεωρούσαν ακόμα επικίνδυνα
 άντικονφορμιστή και περιθωριακό. Μέ άλλα λόγια,
 βλέπουμε ότι ό συντηρητικός χαρακτήρας τής
 μεταπολεμικής ελληνικής αρχιτεκτονικής, πού άρ-
 χικά όδήγησε από τις πολυκατοικίες μέ τις «κλασι-

κές» εισόδους στα ρουστίκ του Κ. Καψαμπέ
 ταυτίστηκε μέ τήν άμερικανική αρχιτεκτονική
 συμπληρώθηκε κάτω από τήν επίδρασή της. 'Α
 έπρεπε κανείς νά περιμένει λογικά ότι ή εξέλι-
 τής ελληνικής αρχιτεκτονικής δέ θά ξέφευγε ά
 τόσο ισχυρές κατευθύνσεις. Αυτή ή ύπόθεση
 έπαληθεύεται, όπως θά δούμε, ως ένα σημεί-
 'Ενώ ή 'Υψηλή αρχιτεκτονική - πού έξαρτά
 περισσότερο από τις αποφάσεις τής κυρίαρχη
 όλιγαρχίας - συνέχισε νά έπεξεργάζεται διάφορε
 παραλλαγές του Χίλτον 'Αθηνών, ή νά προβαί-
 σε άναχρονισμούς, από τήν άλλη ήταν ύποχρεωμέ-
 νη από τή φύση της και από τό αίτημα το
 έκσυγχρονισμού, νά προχωρήσει και σε μία ένημέ-
 ρωση πάνω στις τελευταίες εξέλιξεις στο έξωτερι-
 κό. Φυσικά, ή άλλαγή δέ γίνεται από τή μία στιγμή
 στην άλλη, ούτε κάν στο κατώφλι τής νέας
 δεκαετίας. Τά σημεία των καιρών από τό 1953-55
 έδειχναν ότι δέν μπορούσε νά κρατήσει πολύ
 ακόμα ή κυριαρχία των συντηρητικών στοιχείων και
 ότι άργά ή γρήγορα θά εύθυγραμμίζóταν ή ελληνι-
 κή αρχιτεκτονική μέ τά δυτικά ρεύματα.

Οι ύποσχέσεις τής «νέας» αυτής αρχιτεκτονικής
 μεταπολεμικά ήταν ή συνισταμένη πολλών παράλ-
 λλων άλλαγών. Μέσα στην 'Ελλάδα, ή άνοδική
 πορεία τής οικονομίας και ή έκβιομηχάνιση, ή
 αύξηση των εισακτέων στις Σχολές 'Αρχιτεκτονι-
 κής και ή διεύρυνση του κοινωνικού ρόλου του
 αρχιτέκτονα, ή κυκλοφορία περιοδικών πού κάλυ-
 πταν θέματα αρχιτεκτονικής, τά γνωστά ως φιγου-
 ρίνια ή φυλλάδες, σε τοπικό και διεθνές επίπεδο³⁴³.
 'Επίσης ή επαγγελματική δραστηριότητα αρχιτε-
 κτόνων πού σπουδασαν ή εργάστηκαν μεταπολεμι-
 κά στην Εύρώπη ή τή Β. 'Αμερική γίνεται αισθητή
 γύρω στο 1960 - άς μήν ξεχνάμε ότι τά άφιερώμα-
 τα σε νέους και ύποσχόμενους αρχιτέκτονες στο
 Ζυγό (1962-63) περιλάμβαναν ήδη μερικές τέτοιες
 περιπτώσεις. 'Ακόμα και ό τομέας των σπουδών
 έπαιξε κάποιο ρόλο, μέ τή διδασκαλία γιά παράδειγ-
 μα του Α.Ι. Speyer.

335. Πλήρης τίτλος γραφείου: Amman and Whitney, Eero Saarinen
 and Associates. Δημοσίευση προσχεδίων: 'Αρχιτεκτονική 24/1960,
 11-25 και τελειωμένου κτιρίου: 'Αρχιτεκτονική 34/1962, 58-62.

336. 'Αρχιτεκτονική 24/1960, 21. Τήν έκθεση αυτή πρόσεξε
 σώς ό Σ. Κονταράτος («'Αρχιτεκτονική ταυτότητα: προβλήματα
 ή ελληνικού χώρου», Δελτίο 'Εταιρίας Σπουδών Νεοελληνικού
 ελιτισμού και Γενικής Παιδείας, 48/1980, 56). Μέ άγιορείτικη
 ιχιτεκτονική συγκρίνει και ό Δ. Βασιλειάδης τό Mont Parnes (Ν.
 σία 822/1961, 1322).

7. Γιά μία παρουσίασή του βλ. Fr. Loyer, *op. cit.*, 1126-28. Τό Mont
 mes είχε 240 κλίνες.

338. Α. Κισαίης, «Ξενοδοχείο Mont Parnes», 'Αρχιτεκτονική
 28/1961, 13-18.

339. Σε ειδικό τεύχος του L'Architecture d'Aujourd'hui (158/1971,
 99) τό ξενοδοχείο Mont Parnes τοποθετείται μέσα στα άξιόλογα
 κτίρια του 1961.

340. Ζυγός 99-100/1964, 56-58.

341. Ibid., 68. Πρβλ. Δ. Φατούρου, «Τά έπιπλα του Π. Μυλωνά γιά τό
 ξενοδοχείο τής Πάρνηθας», Ζυγός 1/1966, 40-57.

342. Πρβλ. J. Speyer, «Όταν οι δάσκαλοι γερνούν», Ζυγός
 36-37/1958, 33-36.

343. Γιά παράδειγμα, ως τό 1965 ή έπισκόπηση τής σύγχρονης

'αρχιτεκτονικής των Θ. Παπαγιάννη-Α. Βενέζη ('Αρχιτεκτονική
 43-48/1964), ή δημοσίευση έργων του R. Neutra ('Αρχιτεκτονική
 12/1958), του O. Niemeyer ('Αρχιτεκτονική 34/1962) και του P.L.
 Nervi ('Αρχιτεκτονική 38/1963). 'Επίσης 5 άρθρα γιά τό θάνατο του
 Le Corbusier ('Αρχιτεκτονική 53/1965, Τεχνικά Χρονικά 8/1965,
 Ζυγός 7-8/1965 και 'Εποχές 30/1965). 'Επίσης βλ. διεθνείς
 εκδόσεις όπως γιά παράδειγμα τήν πρώτη συγκεντρωτική δημοσίευ-
 ση έργων του Le Corbusier μεταπολεμικά (Ζυρίχη 1960) και τή
 διάδοση έργων του στη Γαλλία και τήν 'Ινδια ή τήν άναγνώριση τής
 κυριαρχίας του Mies μέ βιβλία και άφιερώματα (Ph. Johnson, 1953
 L. Hilbersheimer, 1956· A. Drexler, 1961· Architectural Design,
 Μάρτ. 1961).

ενικότερα, ή έντατική καί έπιταχυνόμενη πολιτική είσβολή από τή Δύση είχε έπιπτώσεις καί πτήν άρχιτεκτονική μέ τήν παράλληλη υιοθέτηση προτύπων από τήν Εύρώπη καί από τίς ΗΠΑ. Οί πηγές αυτές επίδρασης στήν άρχιτεκτονική δέ θά ήπρεπε νά θεωρηθοῦν σάν χωριστά, εϋδιάκριτα πύματα, τή στιγμή πού σέ μεγάλο μέρος άνήκαν πτήν κοινή παράδοση τοῦ διεθνούς φονξιοναλισμοῦ μεταπολεμικά. Έτσι γιά παράδειγμα, δέν έχει όημα ή άναζήτηση τής πηγής τοῦ τοιχοπετάσματος (curtain wall) πού έφαρμοσε όπως θά δοῦμε ό 1. Βαλαμάκης τό 1958, όταν ή Εύρώπη καί ή Αμερική ήταν γεμάτη από άνάλογες κατασκευές. Οχι μόνο είναι δύσκολο νά έντοπιστε τό πρότυπο οὔ χρησιμοποιήθηκε άνάμεσα σέ περίπου σύγχρονα έργα, αλλά οί δυσχέρειες πολλαπλασιάζονται πταν οί άναφορές γίνονται σέ πολύ παλιότερα, πως τό περίπτερο τής Βαρκελώνης τοῦ Mies, τό Casa del Fascio τοῦ Terragni ή οί πολυκατοικίες οῦ Le Corbusier γιά τή Ville Radieuse. Άραγε οί Έλληνες άρχιτέκτονες τοῦ 1950-60, πού γνώριζαν ίς μεταπολεμικές έφαρμογές εκείνων τών προτύων μαζί μέ τίς προπολεμικές τους δημοσιεύσεις έ βιβλία, έπηρεάστηκαν μονοσήμαντα; Ήταν σέ έση νά διακρίνουν τό γνήσιο από τό άντίγραφο; αί γιά νά φέρομε ένα άπλό παράδειγμα - τί ρυβόταν πίσω από τά συγκροτήματα τοῦ ΟΕΚ πού χεδίασε ή ύπηρεσία αὐτή μέ τόν Α. Κωνσταντινίδη τό Γ. Σκιαδαρήση; ή «τυπολογική έρευνα τής Inité d'Habitation» σάν πρῶτο στάδιο έφαρμογής τής Ville Radieuse τοῦ Le Corbusier (1933)³⁴⁴, ή ενική διάταξη κτιρίων γιά τό IIT (1939) τοῦ Mies ή ραγε τίποτε από αὐτά, αλλά κάποιο σχέδιο νέας όλης στήν Άγγλία πού «έφαρμοζε» τή Χάρτα Αθηνών μέ τό δικό της τρόπο³⁴⁵;

λομίζουμε ότι ό περιφερειακός χαρακτήρας τής λληνικής άρχιτεκτονικής πρόσφερε τή μοναδική υνατότητα στούς άρχιτέκτονες νά χρησιμοποιοῦν έ τήν ίδια άνεση πρότυπα από όλες τίς περιόδους τς μοντέρνας άρχιτεκτονικής, μιά καί γι' αὐτοῦς

δέν είχε ουσιαστικό νόημα ή θέση τών συγκεκριμένων παραδειγμάτων στήν ιστορία. Τά πρότυπα δέν ήταν μόνο άποδεδειμμένα από τίς «μεταφορικές/συμβολικές σημασιοδοτήσεις» τους³⁴⁶ ή τό πολιτικό-κοινωνικό τους περιεχόμενο - όπως διαπιστώθηκε στό μεσοπόλεμο - αλλά έχαναν τή θέση τους στήν ιστορία όπως καί στό χώρο. Έτσι άπογυμνωμένα καί αὐθύπαρκτα μπορούσαν εύκολότερα νά υιοθετηθοῦν, παρακάμπτοντας τίς τοπικές ιδιαιτερότητες. Στήν ένάντια περίπτωση, ή χρήση τους στόν έλληνικό χώρο θά άπαιτοῦσε έπώδυνες ή άσύμφορες έφαρμογές, μιά καί δέν ὑπήρχαν οί άπαραίτητες άντιστοιχίες. Έτσι έξηγείται πώς βρίσκουμε μέ όλοένα έπιταχυνόμενο ρυθμό μεταπολεμικά όρισμένες «άσυνέχειες» στήν έλληνική άρχιτεκτονική καί ειδικότερα, άπότομες - συχνά ταυτόχρονες - άλλαγές «ύφους» στά έργα πολλών άρχιτεκτόνων. Άν καί δέν μπορεί νά άγνοηθεί ό άστάθμητος παράγοντας τών άπαιτήσεων τής πελατείας, ή διαδικασία έπιλογής προτύπων από τόν ίδιο τόν άρχιτέκτονα μάλλον πρέπει νά παίξει ρόλο καθοριστικό.

Έφόσον έπαληθεύονται οί θέσεις αὐτές, τότε θά έπρεπε κανείς νά είναι πολύ έπιφυλακτικός στίς άποδόσεις λογαριασμών ή τουλάχιστο νά δέχεται πολλαπλές καί παράλληλες, κάποτε άντικρουόμενες καί συχνά παρεξηγημένες³⁴⁷ διασυνδέσεις μέ τήν ξένη άρχιτεκτονική παραγωγή. Όταν μάλιστα μετατεθεί τό έπίκεντρο τοῦ ένδιαφέροντος από τήν άρχιτεκτονική «είσαγωγής» στήν άρχιτεκτονική από δεύτερο καί τρίτο χέρι, καθώς οί κυματισμοί τής έπίδρασης άπλώνονται μέσα πιά στήν ίδια τήν Ελλάδα, τότε ή πολυπλοκότητα αὐξάνεται σημαντικά. Μιά πρόσθετη παρατήρηση - συνέπεια τών προηγούμενων - είναι ότι θά πρέπει νά περιμένουμε νά βροῦμε έργα «καθαρά», δηλαδή πού εύκολα άποδίδονται σέ μιά πηγή, καί έργα «μικτά» πού άναφέρονται άντίστοιχα σέ πολλές, είτε ντόπιες μέ ξένες πηγές είτε μόνο ξένες.

Άν μέ τά παραπάνω διαγράφηκε ή εικόνα μιās

«διεθνούς» τράπεζας άρχιτεκτονικής, από όπου οί Έλληνες άρχιτέκτονες άντλοῦν έλεύθερα κεφάλαιο χωρίς νά λογαριάζουν τήν ήμερομηνία καί τόν τόπο κατάθεσής τους, αὐτό δέ σημαίνει ότι είχαν εξαφανιστεί όλα τά διακριτικά καί τά σύνορα. Πάντα παρέμεναν όρισμένες ιδιομορφίες σέ κάθε χώρο πού δέν εξαφανίστηκαν οὔτε τώρα. Άν οί ίσχυρότατοι δεσμοί τής έλληνικής μέ τή γερμανική άρχιτεκτονική άτόνησαν μεταπολεμικά όταν οί πρωταγωνιστές τής δεύτερης έγκαταστάθηκαν στήν Άγγλία καί στίς ΗΠΑ, οί δεσμοί μέ τή Γαλλία άντίστροφα ένισχύθηκαν περισσότερο. Τήν έπαύριο τοῦ Έμφυλίου βρίσκουμε μερικούς Έλληνες νά εργάζονται στή Γαλλία³⁴⁸, έπισημαίνουμε τή σημαντική έπίδραση πού έξάσκησε τό περιοδικό *L'Architecture d'Aujourd'hui* στούς ντόπιους άρχιτεκτονικούς κύκλους³⁴⁹ καί τήν εύρεία κυκλοφορία τών βιβλίων τοῦ Le Corbusier. Φυσικά ταυτόχρονα κυκλοφοροῦσαν καί τά άντίστοιχα βιβλία γιά τό Neutra ή τόν Aalto³⁵⁰, αλλά στό πρόσωπο τοῦ Le Corbusier άναγνωρίζεται ό «όδηγητής πού περιμέναμε νά μάς δείξει τό δρόμο τής δημιουργικής πορείας», όπως δήλωσε ό Π. Καραντινός τό 1965³⁵¹.

Ήταν ή δεύτερη φορά μέσα σέ τριάντα χρόνια πού οί Έλληνες άρχιτέκτονες μαγεύονταν από τήν προσωπικότητα καί τό έργο τοῦ Le Corbusier. Σέ αὐτόν άναγνώρισαν μιά μεσογειακή νοοτροπία, μιά νέα ταύτιση μέ τή φύση (ήλιος-πράσινο-άερας!)³⁵², καί μιά έπιβεβαίωση ότι μιά καθυστερημένη τεχνολογικά χώρα - όπως άποδείχτηκε στήν Ινδία - μπορούσε νά άποκτήσει τήν πιά έντυπωσιακή άρχιτεκτονική. Έπιπλέον είχε διατηρηθεί ό μύθος ότι ό Le Corbusier έμπνεύστηκε από τήν παραδοσιακή άρχιτεκτονική τοῦ Αιγαίου, πράγμα πού, όπως είχε γίνει προπολεμικά, έφερνε τό έργο του κοντά στήν έλληνική πραγματικότητα. Έτσι μπορούσε νά πει ό Θ. Βαλεντήης σέ σύγκριση μέ τό άπρόσωπο τοιχοπέτασμα: «Πόσο πιά Έλληνική μορφή στό σωστό της πνεῦμα καί όχι στή μορφολογική λεπτο-

14. Δ. Πορφύριος, «Η μοντέρνα άρχιτεκτονική στήν Ελλάδα, 1950-75», *Θέματα Χώρου + Τεχνών* 10/1979, 24-26.

15. Δυστυχώς δέν έχουμε πάντα νά κάνουμε μέ τήν άφοπλιστική μέλεια τοῦ Σπ. Άγαπητοῦ, πού δήλωσε χωρίς περιστροφές ότι τό έδιο τής Έκάλης (1922) βασίστηκε πάνω στίς άγγλικές κηπουπείες πού γνώριζε καλά καί είχε έπισκεφθεί (βλ. κεφάλαιο Ε' σημ. 15).

16. Δ. Πορφύριος, *op. cit.*, 22.

17. Βλ. Α. Τζώνη, «Σημειώσεις πάνω στίς 7 πλάνες τής σύγχρονης άρχιτεκτονικής», *Άρχιτεκτονικά Θέματα* 1/1967, 82-83. Ο Α. ώνης πιστεύει ότι ή έλληνική άρχιτεκτονική δέ συμμερίζεται

αὐτές τίς πλάνες άν καί διατηρεί τήν «κρυφή έλπίδα» ότι κάποτε θά τίς άφομοιώσει.

348. Οί Ι. Ξενάκης, Γ. Κανδύλης, Α. Προβελέγγιος εργάστηκαν στό γραφείο τοῦ Le Corbusier ένῶ ό Ι. Λυγίζος στοῦ Α. Perret.

349. Δυστυχώς λείπουν στατιστικά στοιχεία από τίς συνδρομές τής εποχής σέ διάφορα ξένα περιοδικά άρχιτεκτονικής. Υπομιαζόμαστε άπλά καί μόνο ότι στίς άρχές τής δεκαετίας τοῦ '50 τό *L'Architecture d'Aujourd'hui* είχε τή μεγαλύτερη κυκλοφορία ένῶ πρὸς τό τέλος άνέβηκε σημαντικά τό *Japan Architect*. Ίσως μικρότερη άπήχηση είχαν τό *Bauen und Wohnen* καί τό *Architectural*

Design, Architectural Review.

350. Alvar Aalto, Zurich 1963 *Richard Neutra, buildings and projects*, Zurich 1951 καί *Richard Neutra 1950-60*, Zurich 1959 *Richard Neutra 1961-66*, Zurich 1966.

351. «Στή μνήμη τοῦ Λέ Κορμπυζιέ», *Τεχνικά Χρονικά* 8/1965, 51. Ή άναφορά τοῦ Π. Καραντινοῦ ήταν γιά τό '30, αλλά ή γοητεία τοῦ έργου τοῦ Le Corbusier εξακολουθοῦσε νά μαγνητίζει τούς νέους. Π.χ. ό Ν. Βαλαμάκης στρατευμένος στήν περίοδο 1947-1950 κουβαλοῦσε στό σακιδίό του ένα από τά βιβλία γιά τό έργο τοῦ Le Corbusier (προφορική μαρτυρία).

352. Βλ. κεφάλαιο ΣΤ' σημ. 140.

Το ξενοδοχείο Μον Παρνές, ένα από τα πιο γνωστά αρχιτεκτονήματα της Αθήνας, των αρχών της δεκαετίας του 60, απειλείται δυστυχώς με αφανισμό. Έργο του Αρχιτέκτονα και Ακαδημαϊκού Παύλου Μυλωνά (1915-2005), αποτελεί δημιούργημα υπερτοπικά γνωστό και δημοσιευμένο – εκτός των άλλων – και στον Διεθνή Κατάλογο Έργων Σύγχρονης Αρχιτεκτονικής. Η μορφολογία του στο πνεύμα του μεταπολεμικού μοντερνισμού εκφράζει με τρόπο μοναδικό, το αισθητικό κλίμα μίας εποχής ανασυγκρότησης και αισιοδοξίας για το μέλλον. Μίας περιόδου, κατά την οποία επικρατούσε η βούληση για την αναθεώρηση της τουριστικής ανάπτυξης μέσα από ξενοδοχειακά οικοδομήματα, που έτειναν να συνδυάσουν το Διεθνές Στυλ με τα ποιοτικά χαρακτηριστικά της ελληνικής παράδοσης.

Το Μον Παρνές αντλεί την ιστορικότητά του, όχι μόνον από την αρχιτεκτονική του αξία, αλλά και από το γεγονός ότι εκτιμήθηκε από το ευρύ κοινό, επί μισόν αιώνα σχεδόν, ως δυναμικό σημείο αναφοράς που συνέδεσε την ζωή της πρωτεύουσας με το φυσικό περιβάλλον της, σε μία άρρηκτη αμφίδρομη σχέση.

Επιπλέον το Μον Παρνές αντλεί την ιστορικότητά του διότι ο αρχιτέκτων του Π. Μυλωνάς, καθηγητής στην Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών, ήταν κατεξοχήν μελετητής του Αγίου Θρόνου με ανεκτίμητης σημασίας δημοσιευμένο – και μη – έργο, ιστορικής και αρχιτεκτονικής τεκμηρίωσης των Μονών του. Πρωτοστάτησε επίσης για την διάσωση της αρχιτεκτονικής μας κληρονομιάς (Ύδρα, Ζάκυνθος κ.λ.π), και υπήρξε μέλος του Αρχαιολογικού Συμβουλίου και άλλων συναφών Επιτροπών.

Έργο του (μαζί με τον Δ. Φατούρο) είναι στην Αθήνα η Εθνική Πινακοθήκη, και στη Θεσσαλονίκη, το μέγαρο της Λέσχης Αξιωματικών και το Δημοτικό Βρεφοκομείο.

Τέλος, το Μον Παρνές καθίσταται μοναδικό ως προς τη σημασία της δημιουργικής σύμπραξης για την συγκρότηση των χώρων του, πλείστων γνωστών αρχιτεκτόνων, ζωγράφων, επιπλοποιών κ.λ.π. Ανάμεσά τους συνέπραξαν οι αρχιτέκτονες: Α. Λαμπάκης, Π. Λουκάκης, Ντ. Παπαϊωάννου, Κ. Φινές, Μ. Μακρυνικόλα, Λ. Γεροντάκης, κ.α., οι ζωγράφοι: Σπύρος Βασιλείου, Δ. Κοκκινίδης, Γ. Μαυροΐδης, Γ. Μόραλης, Π. Τέτσης, κ.α., επίσης ως σύμβουλος ήταν ο Νίκος Χατζηκυριάκος Γκίκας. Τέλος η επίπλωση των χώρων έγινε με λεπτομερή σχέδια του αρχιτέκτονα και από γνωστούς οίκους εκείνης της εποχής.

Τα παραπάνω δεδομένα στηρίζουν την καλλιτεχνική ιδιαιτερότητα και υπογραμμίζουν με έμφαση την ιστορική σημασία του αρχιτεκτονήματος (ιδίως ως προς τη μοναδικότητα των συντελεστών δημιουργίας του) και επομένως το καθιστούν, όχι μόνο στο πλαίσιο ισχύοντος του Νόμου, αλλά και της διεθνούς δεοντολογίας και πρακτικής, αρχιτεκτονικό μνημείο άξιο προστασίας και διατήρησης.

Η. Κηρίπας